

Господ Исус Христос често навраќал во Гетсиманската пештера кога се враќал од Маслиновата Гора, сам или заедно со апостолите, или кога останувале во неа да спијат. Таа служела како тајно засолниште и место каде што се состанувал Христос со учениците. Според Светото Предание, во неа дошол Христос со апостолите по одржувањето на Тајната Вечера и миењето на нозете на апостолите на Велики Четврток. Исус овде, во Градината, пред да биде затворен, ја преживеал својата агонија.

Четириот човечки фигури на евангелистите Матеј, Марко, Лука и Јован се наоѓаат во "Гетсиманската црква". Тие во своите раце го држат отвореното Евангелие, и тоа на страницата на која пишува за молењето во Гетсиманската градина и за агонијата на нашиот Господ Исус Христос. "Седете овде, додека отидам да се помолам!" И ги зеде со Себе Петра, Јакова и Јована; се замисли и почна да тагува, па им рече: "Душата Ми е смртно нажалена; останете тука и бидете будни!" И штом се оддалечи малку, падна на земја и се молеше, за да Го одмине оној час, ако е можно; и велеше: "Ава, Оче! Сè е можно за Тебе; отклони ја од Мене оваа чаша; но не како Јас што сакам, туку како - Ти".

■ Пишува: аџика Живанка ФИЛИПОВСКА

Падината на Маслиновата Гора кон Кедронската долина се вика Гетсиманија. Таа е место на Исусовите страдања, Исусовата агонија, Неговата молитва кон Бог-Отецот и место на Неговото апсење. Во високата и пространа Гетсиманска пештера се слегува преку девет скалила. Господ Исус Христос често навраќал во оваа пештера кога се враќал од Маслиновата Гора, сам или заедно со апостолите, или кога останувале во неа да спијат. Денес Гетсиманската пештера е зачувана во првобитната состојба, но сега има и друг влез. Некогаш таа имала само влез кон Маслиновата Гора, кој не се гледал од насока на Кедронскиот поток. Поради тоа, оваа

пештера служела како тајно засолниште и место каде што се состанувал Христос со учениците.

Според Светото Предание, во неа дошол Христос со апостолите по одржувањето на Тајната Вечера и миењето на нозете на апостолите на Велики Четврток. Во оваа пештера Севишниот Бог ги оставил другите апостоли, а Петар, Јаков и Јован ги повел со Себе и ги оставил блиску до каменот на кој се молел (сегашната "Базилика на агонијата" - т.е. "Гетсиманската црква"). Се верува дека во неа се вратил во моментот на апсењето.

Во 1955 година Кедронскиот поток ја поплавил оваа пештера.

При чистењето и научното

испитување на пештерата, фрањевците пронашле грчки мозаик од IV век и остатоци од камена преса за цедење маслинов зејтин. По неа, оваа Пештера, уште од дамнешни времиња, го добила името Гетсиманска пештера, а целиот овој предел Гетсиманија - што значи место за мелење маслинки и цедење зејтин. Значи, името Гетсиманија произлегува од еврејскиот термин за гмечење маслинки со преси и тој збор на еврејски јазик гласи "gat shemen". Исус овде, во Градината, пред да биде затворен, ја преживеал својата агонија.

Во Пештерата се наоѓа камен престол. Над престолот е прикажан Господ со апостолите. Поклониците се молат клечејќи пред престолот и се сеќаваат на маките кои Господ ги претрпел во Гетсиманија.

МАСЛО ЗА БЛАГОДАТНИОТ ОГАН

Одејќи нагоре по скалилата, набрзо се доаѓа до вратата на прекрасната заградена Гетсиманска градина. Во неа се наоѓаат стародревни и огромни дебели стебла маслинки. Тие сè уште се плодни и денес раѓаат и од нив се добива маслото кое гори со Благодатниот оган во кандилата на Христовиот Гроб во црквата "Воскресение Христово".

Штом се поминат маслиновите дрвја, се доаѓа до влезната врата на Гетсиманската црква. Значи, во Гетсиманската градина, во падината на Маслиновата Гора, се наоѓа велелепната црква наречена "Црква на сите нации", која уште се вика и "Гетсиманска црква", но и "Базилика на агонијата". Оваа "Црква на сите нации" е златна алка во синџирот наречен Раѓање на Христијанскиот живот во светот, алка на Божјата молитва во Гетсиманија, во една страшна ноќ пред околу 2.000 години. Да се свртиме кон "Црквата на сите

нации", кон Црквата изградена со донација на сите христијански земји. Зарем таа не е пример за љубов и мир во светот? Таа навистина стои на висина на задачите и на обврските на Христијанскиот свет. Поттикнати од местото каде што Христос, издаден од Јуда, страдаше за спасение на светот, да ја разбудиме љубовта кон жртвената љубов на Бога. Да се свртиме и да влеземе во местото на никогаш незаборавената историја, култура, религија на нашите прадедовци, татковци и мајки. Црквата е свртена кон Кедронскиот поток. Таа има прекрасен византиски своден трем. Него го држат четири групи коринтски столбови, поврзани со три свода. Над овие столбови се наоѓаат четири човечки фигури (по една статуа од бел мермер над секоја група столбови). Тоа се четворицата евангелисти Матеј, Марко, Лука и Јован. Тие во своите раце го држат отвореното Евангелие, и тоа на страницата на која пишува за молењето во Гетсиманската градина и за агонијата на нашиот Господ Исус Христос.

ЗА ОНИЕ КОИ НЕ ЈА ПОЗНАЛЕ ВИСТИНАТА

Над четириот статуи, на горниот триаголен дел на фасадата, се наоѓа огромен мозаик. Големите мозаик на челото на "Црквата на сите нации" го прикажува Христос, кој умира пред Божјото лице. На него е претставена принесената жртва на Бога за целиот христијански род, во вид леб и вино, преку Господ Исус Христос.

"Црквата на сите нации" е карактеристична по својот тимпанон, каде што е насликана Св. Троица. Во рацете Божји е прикажан лист на кој стојат две букви (алфа и омега). Од левата страна на Бога се насликани жените ерусалимски, кои тажат и го оплакуваат уривањето на Ерусалим. Од десната Божја страна се прикажани оние за кои

ФАСАДА НА "ЦРКВАТА НА СИТЕ НАЦИИ"

пред карпата, му се молат на Бога, ја бакнуваат, со солзи ја натопуваат.

Сегашната базилика е изградена на местото на византиската базилика од IV век. Таа, со својот голем мозаик на тимпанонот била изградена од Италијанецот Антонио Берлуци, во времето од 1919 до 1924 година. Внатре на таванот се насликани и се наоѓаат хералдички симболи на сите нации кои придонеле (учествувале) во градењето на Црквата. На подот, пред олтарот, кој е во форма на путир, се наоѓа круна од ковано железо, во форма на трње, во чија внатрешност (во круната) се наоѓа парче од карпа, на која се смета дека Христос клечел додека се молел. Мозаикот над олтарот ја претставува композицијата

"CRKVATA NA SITE NACII" - "BAZILIKA NA AGONIJATA"

пишува "Игнорато" (незнаење). Всушност, едниот од таквите луѓе в рака држи книга, на која е напишано незнаењето и со тоа симболично ги прикажува оние кои не ја познале Вистината и кои не го прифатиле Исус, Спасителот на светот" (проф. А. Михајловски).

Во "Црквата на сите нации" се чуваат основите на древната црква од IV век. Всушност, денешната базилика е изградена на местото на византиската древна црк-

ва. Престолот се наоѓа над откриената голема карпа. Над престолот има централен голем мозаик. Тој претставува карпа на која клечејќи се моли Спасителот на светот Господ Исус Христос.

Уште во првите векови се верувало дека оваа оградена карпа била местото каде што Господ се молел и местото на агонијата пред предавството на Јуда и апсењето.

Исус пристигнал во пределот по име Гетсиманија и им рекол на учениците Свои:

"Седете овде, додека отидам да се помолам!" И ги зеде со Себе Петра, Јакова и Јована; се замисли и почна да тагува, па им рече: "Душата Ми е смртно нажалена; останете тука и бидете будни!" И штом се оддалечи малку, падна на земја и се молеше, за да Го одмине оној час, ако е можно; и велеше: "Ава, Оче! Сè е можно за Тебе; отклони ја од Мене оваа чаша; но не како Јас што сакам, туку како - Ти" (Марко 14, 32-36).

Поклонниците застанати

Христос во агонија, а композициите во страничните апсиди се: Бакнежот на Јуда и Апсењето на Христос.

Во близина на "Црквата на сите нации" се наоѓа релјефно изработен Исус во тешките моменти на молитва кон Бог Отецот.

Со благослов на Неговото Високо Преосвештенство Митрополит Европски г. Горазд